ان الحمد لله
الحمد لله وحده والصلاة
والسلام على من لا نبي
بعده

Maisha Ya:

Sh. Muhammad Kassim **Al-Maamiry** (1850-1910)

Sh. Muhammad Ahmad **Bereki** Al-Lamiy (1910-)

Maalim Muhammad Abdalla **Ghazaly** (1905-1959)

Maalim **Said** b. Ahmad Al-Kumry (1915-)

نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ أَحْسَنَ الْقَصَصِ بِمَا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ هَٰذَا الْقُرْآنَ
وَإِن كُنتَ مِن قَبْلِهِ لَمِنَ الْغَافِلِينَ

Surat Yusuf 12:3 Sisi tunakusimulia simulizi nzuri nzuri kwa kukufunulia Qur'ani hii, ingawa kabla yake ulikuwa miongoni mwa wale wasio jua.

بسم الله الرحمن الرحيم
لَقَدْ كَانَ فِي قَصَصِهِمْ عِبْرَةٌ لِّأُولِي الْأَلْبَابِ ۗ مَا كَانَ حَدِيثًا يُفْتَرَىٰ وَلَٰكِن
تَصْدِيقَ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيلَ كُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿١١١﴾

Surat Yusuf 12:111 Kwa hakika katika hadithi zao kuna mazingatio kwa wale wenye akili. Si maneno yalozuliwa, bali ni ya kusadikisha yalio kabla yake, na ufafanuzi wa kila kitu.
Ni uwongofu na rehma kwa watu wenye kuamini.

نَّحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ نَبَأَهُم بِٱلْحَقِّ ۚ إِنَّهُمْ فِتْيَةٌ ءَامَنُوا۟ بِرَبِّهِمْ
وَزِدْنَٰهُمْ هُدًى ﴿١٣﴾

Surat Al-Kahf 18:13 *Sisi tunakusimulia khabari zao kwa ukweli. Hakika wao walikuwa ni vijana walio muamini Mola wao. Na Sisi tukawazidishia uwongofu.*

- Napenda kuchukuwa **RUWAZA** ya Ayah hizi tatu tulizozisoma - **Surat Yusuf 12:3, 12:111 na Surat Kahf 18:13** kuhadithia juu ya watu wane hawa, Sh. Muhammad Kassim **Al-Maamiry,** Sh. Muhammad Ahmad **Bereki** Al-Lamiy, Maalim Muhammad Abdalla **Ghazaly** na **Maalim Said b. Ahmad Al-Kumry**
- Twabaan walianza kutoka utotoni mwao! Imani yao juu ya Mola wao, wakaingia katika kuisoma na kuifahamu Dini na Dunia yao. Na Allah kama alivyosema juu ya As’habil Kahfi, na wao pia Allah Aliwazidishia **Uwongofu**, na wakawa ni watu wa kupigiwa mifano na kuwa **RUWAZA** njema kwetu – **Insha’Allah!**

Sh. Muhammad Kassim Al-Maamiry (1850-1910)

- Sh. Muhammad bin Kassim Al-Maamiry alizaliwa mji wa Mombasa mwaka wa 1850 na kufariki Mombasa, Al-Khamisi **19 January 1910**.
- Yeye ndiye aliyekuwa Mwanafunzi Mkubwa wa Sh. Ali b. Abdalla b. Naf'i Mazrui (1825-1894).
- Alipokufa Sh. Ali b. Abdalla **1894**, Sh. Muhammad Kassim Al-Maamiry **(44 yrs)** ndiye aliye ziendeleza Darsa za Shekhe wake kwa **miaka 16**.
- Akahitimu kuishikilia nafasi ya Sh. Ali b. Abdalla na kuwa Mwalimu wa wanafunzi wenzake akiwemo **Sh. Suleiman b. Ali b. Khamis Mazrui (1867–1937 @ 27 yrs),** [Mlezi, Mwalimu na Mkwe wa Sh. Al-Amin b. Ali Mazrui (1891-1947)]; na **Sh. Ahmad b. Muhammad Mlomry (1873-1936 @21 yrs),** [Mwalimu wa Sh. Abdalla Swaleh Farsy (1912-1982)].
- Sh. Muhammad Kassim Al-Maamiry kwa kutambulika kuwa ni '***Alim***, alichaguliwa kuwa Kadhi wa Mombasa, baada ya Sh. Rashid b. Ali Naf'i.
- Alikuwa Kadhi shupavu, aliyeweza kuamua na kutoa hukmu zenye kukubalika. Ikawa mpaka analetewa kesi za Rufaa kutoka Zanzibar kama tutakavyo elezea baadae – Insha'Allah!

Kizazi Cha Sh. Muhammad Kassim Al-Maamiry

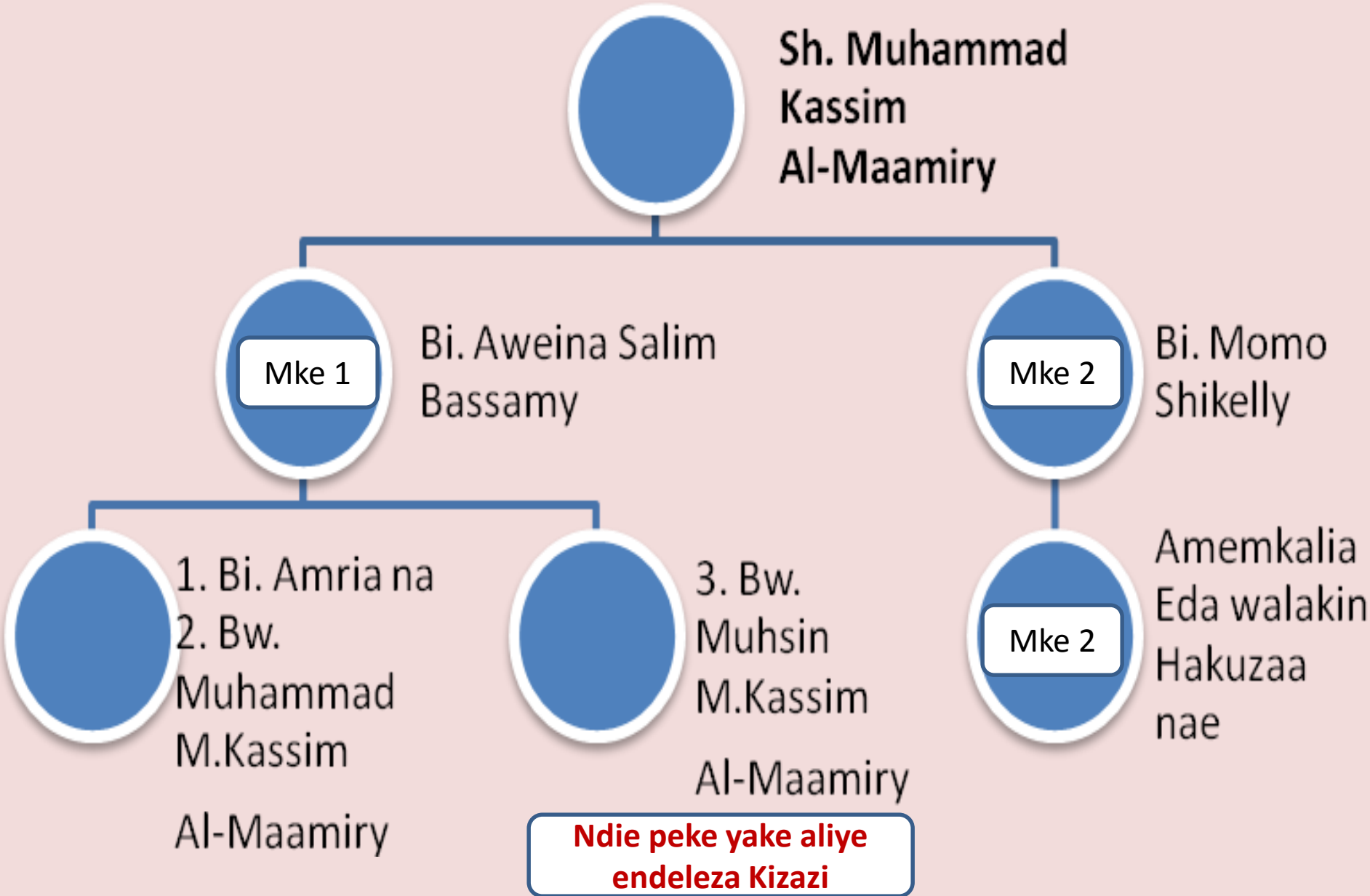

Wajukuu na Vitukuu vya Sh. Muhammad Kassim Al-Maamiry

I. Bw. Ahmad Muhsin M. K. Al-Maamiry

1. Muhsin 2. Salim 3. Muhammad 4. Aweina
5. Salma 6. Amria 7. Nura

II. Sh. Alamin Muhsin M. K. Al-Maamiry

1. Muhammad 2. Ahmad 3. Rashid 4. Majid
5. Amur 6. Asmaa 7. Fatma 8. Joha 9. Johaina
10. Hamud 11. Hadie 12. Shuweina

III. Sh. Abdalla Muhsin M. K. Al-Maamiry

1. Said 2. Ali 3. Muhsin 4. Amria 5. Shuweikha 6. Khadija
7. Nuru 8. Nadh'ha 9. Shamun

IV. Bw. Ghazal Muhsin M. K. Al-Maamiry

1. Abdalla 2. Sumri 3. Ali 4. Issa 5. Jamal

Utoto na Kusoma Kwa Sh. Muhammad Kassim Al-Maamiry

- Sh. Muhammad Kassim Al-Maamiry alizaliwa Mombasa mwaka wa 1266 Hijria, sawa na 1850.
- Sh. Muhammad amekulia mikononi mwa wazee wake katika maeneo ya kwao Madobini, Mjuakale, Old Town, Mombasa.
- Alianza masomo yake kwa babaake, Sh. Kassim b. Said Abdalla Al-Maamiry aliyekuwa Shekhe wa Ki-Ibadhi.
  - Kwa hivyo Sh. Muhammad alikulia kama **Ibadhi**.
- Sh. Muhammad alipenda kujiendeleza kusoma kwa Sh. Ali b. Abdalla Naf'i Mazrui (1825-1894).
- Walakin babaake, hakupendelea mwanawe akasome kwa Sh. Ali, **akikhofia** mwana aweza kubadilishwa Madhehebu yake ya **Ki-Ibadhi** na kuwa **Shafii**.

Utoto na Kusoma Kwa Sh. Muhammad Kassim Al-Maamiry - 2

- Sh. Muhammad Kassim ikawa anaibia na kuhudhuria darasa za Sh. Ali b. Abdalla kwa siri.
- Katika kunyapa-nyapa kwake, na kumkimbia babaake ili asijue kuwa anahudhuria darasa hizo, **siku moja akaumwa na nyoka.**
- **N'gombe akivunjika guu, hukimbilia zizini!**
  Sh. Muhammad akiwa bado ni kijana, ikawa hana budi ila kukimbilia nyumbani kwa wazee wake.
- Akachechea mpaka nyumbani na kueleza maswaibu yalompata.
- Baba mtu akamtoa mwanawe sumu ya nyoka, akamuombea dua na kumpaka mwanawe mate ili kuyapoza machungu ya meno na sumu ya nyoka.
- Baba mtu kwa kuwa na yeye ni Msomi, **akaifahamu** hamu ya mwanawe kufanya kila hila ili ayafuate masomo popote pale yalipo. Kwa hivyo akampa ruhusa mwanawe kusoma kwa Sh. Ali b. Abdalla.
- **Bidii ya mja haikidhi haja!** Mwana akafuata Madhehebu ya Shekhe wake na kuwa **Shafii**.

Kipaji Cha Sh. Muhammad Kassim Al-Maamiry

- Allah anasema katika Surat Al-Baqara

يُؤْتِي ٱلْحِكْمَةَ مَن يَشَآءُ ۚ وَمَن يُؤْتَ ٱلْحِكْمَةَ فَقَدْ
أُوتِيَ خَيْرًا كَثِيرًا ۗ وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّآ أُو۟لُوا۟ ٱلْأَلْبَٰبِ ﴿٢٦٩﴾

*2:269 Allah humpa **hekima** amtakae; na yule aliyepewa **hekima**, bila shaka amepewa kheri nyingi. Na wala hawayakumbuki haya ila wale wenye akili.*

- **Alhamdu Lillah! Thumma Al-hamdu Lillah!**
  Sh. Muhammad Kassim Al-Maamiry alitunukiwa hekima nyingi, kwani alikuwa Mwanafunzi hodari, akawakia wenzake na kupandishwa daraja ya kuiendeleza Darasa la Sh. Ali b. Abdalla pale alipofariki 14th Aug 1894.
- Vile vile alishika **Ukadhi** wa Mombasa baada ya kufa kwa Sh. Rashid b. Ali b. Naf'i, na akawa Kadhi Mkubwa wa Mwambao wa Pwani.

  - Hivi ni kusema, pakiwa na Kesi za Rufaa huletwa kwake.
- Sh. Muhammad Kassim Al-Maamiry alipokuwa *Alim* **alirudi na kumsomesha babaake!**

Sh. Muhammad Kassim Al-Maamiry Arithi Baadhi Ya Majukumu ya Sh. Ali b. Abdalla Naf'i

Sh. Muhammad Kassim Al-Maamiry:

- Aliziendeleza Darsa za Sh. Ali b. Abdalla baada ya kufa kwa Sh. Ali mwaka wa 1894 mpaka alipokufa yeye mwenyewe mwaka wa 1910, kwa muda wa miaka 16.
- Mwanafunzi akawa Mwalimu wa wanafunzi wenziwe wakiwemo Sh. Suleiman Mazrui na Sh. Ahmad Mlomry.
- Kama alivyokuwa Shekhe wake, Sh. Muhammad Kassim Al-Maamiry vile vile alisifika sana kwa uhodari na hekima kubwa sana katika kusomesha kwake na pia katika uamuzi wa kesi za kisharia zilizoletwa mbele yake kama Kadhi.
- Darsa kubwa za Sh. Ali b. Abdalla zilizo rithiwa na Sh. Muhammad Kassim Al-Maamiry zilikuwa zikifanywa **Msikiti wa Basheikh, Mombasa**.
- Masaa ya Darsa yakiwa baina ya saa moja asubuhi hadi saa tatu, na baada ya Swala ya Adhuhuri hadi saa tisa – masaa 4 kwa siku.

Kesi Ya Rufaa kutoka Unguja (ZNZ)

- Mara moja Sh. Muhammad Kassim Al-Maamiry alikuwa safarini Unguja na akaelezwa kesi ya bibi mmoja ambae hakuridhika na uamuzi wa urathi wake uloamuliwa na Sayyid Ahmad b. Sumayt.
- Sheikh akatoa ushauri bibi yule akate Rufaa. Itakapopelekwa kesi Mombasa, hapo ndipo atakapo kuwa na uwezo wa kuisikiza kesi hiyo vilivyo na kutoa uamuzi wake.
- Jamaa wakakata Rufaa na kesi ikapelekwa Mombasa kwa Sh. Muhammad Kassim kama Kadhi Mkubwa wa Ukanda wa Pwani.

Kesi Ya Rufaa kutoka Unguja (ZNZ) - 2

- Syd Ahmad b. Sumeyt kama Kadhi wa Unguja aliyeiamua kesi hiyo, akaja katika Mahkama ya Mombasa pamoja na bibi yule aliyekata Rufaa akifuatana na jamaa zake.
- Jaji Mzungu wa Mahkama ya Rufaa akamwona Syd Ahmad b. Sumayt amebeba vitabu vyake ili aweze kuvitumia kama istish'hadi ya pale alipoegemea katika uamuzi wake.
- Walakin Sh. Muhammad Kassim Al-Maamiry aonekana na tasbihi tu, akiendelea na dhikri zake.
- Jaji akaingiwa na wasi wasi, akamnon'goneza Sh. Muhammad na kumuliza mbona yeye hana vitabu vyovyote?
- Sh. Muhammad akamtuliza Jaji na kesi ikasikizwa.

- Bibi Mrathi akajieleza kuwa amechuma mali yeye na mumewe. Bwana alipokufa, wasimamizi wa Urathi wakamnyima haki yake!
- Akakipeleka kilio chake kwa Kadhi, na yeye katika uamuzi wake ikaonekana pia hakuipata haki yake.
- Syd Ahmad akaulizwa na yeye ajieleze katika hukumu yake pale alipoegemea katika uamuzi wake.
- Katika Wakala wa bwana, alijieleza kuwa mali wamechuma yeye na mwenziwe Ahli. Ikafahamika kuwa mali ni ya Bwana na mfanya-biashara mwenza, anaeitwa Ahli!
- Kwa hivyo yeye amempa Bibi haki yake ya Urathi kama sharia inavyotakiwa, akisubiriwa Mfanya biashara Mwenza nae apewe haki yake.

- Bibi ikawa ameshajieleza, na Kadhi nae pia ameifahamisha Mahkama pale alipo egemea katika uamuzi wake.

Sh. Muhammad Kassim Al-Maamiry akauliza : “Hapana shaka kuwa wewe ni Hafidhil Qur’an? **Syd Ahmad b. Sumeyt:** Naam!

Sh. Muhammad: Basi tusomee kisa cha Nabii Musa alipotoka Madyan akirudi kwao Misri.

Syd Ahmad akasoma:

Surat Al-Qasas 28:29

*Basi Musa alipotimiza muda (wa Mapatano), akasafiri pamoja na **Ahli** Zake, akaona moto upande wa Mlimani, akawaambia **Ahli** zake, “Ngojeni, hakika nimeona moto; labda Nitawaletea habari au kijinga cha Moto ili mupate kuota moto.”*

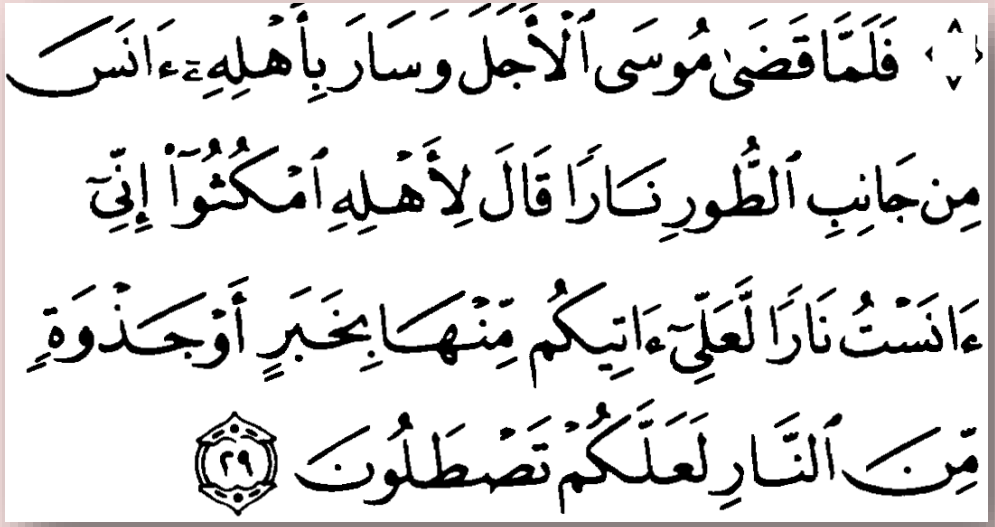
فَلَمَّا قَضَىٰ مُوسَى ٱلْأَجَلَ وَسَارَ بِأَهْلِهِۦٓ ءَانَسَ
مِن جَانِبِ ٱلطُّورِ نَارًا قَالَ لِأَهْلِهِ ٱمْكُثُوٓا۟ إِنِّىٓ
ءَانَسْتُ نَارًا لَّعَلِّىٓ ءَاتِيكُم مِّنْهَا بِخَبَرٍ أَوْ جَذْوَةٍ
مِّنَ ٱلنَّارِ لَعَلَّكُمْ تَصْطَلُونَ ﴿٢٩﴾

- Syd Ahmad alipomaliza kuisoma Aya, akafahamu pale alipoteleza. Akamshukuru Sh. Muhammad na kumwambia:

"Nimeziona barka za Sh. Ali b. Abdalla Naf'i!
Hakika nimeuona ukunjufu wa elimu yake.
Kutoka alipokufa Sh. Ali, sijawahi kuja kumzuru. Kwa hivyo amenivuta ili nije nilizuru kaburi lake na kumuombea Dua. Basi nakuomba unipeleke kwenye kaburi lake ili nimzuru na kumuombea Maghfira!"

- Hivi ndivyo wanavyo heshimiana ma-Ulamaa. Syd Ahmad b. Sumeyt alifurahi kwa kutanabahishwa na Sh. Muhammad Kassim **Al-Maamiry**, akaitambua elimu na heshima yake pamoja na ile ya Shekhe wake, Sh. Ali b. Abdalla Naf'i Mazrui.
- Bibi yule akaipata haki ya Urathi wake, na sisi tukafaidika na uamuzi ulotolewa, pamoja na kuiona heshima baina ya Ma-Ulamaa! Alhamdu Lillah!

Sifa za Sh. Muhammad Kassim Al-Maamiry

- Ucha Mngu
- Ukarimu – Alikua anapopokea mshahara wake, haufiki nyumbani. Apita akitoa sadaqa kwa wale alowaona ni wahitaji Zaidi kuliko yeye.
- Uadilifu katika maisha yake na katika kuhukumu kesi zinazopelekwa kwake katika Mahkama ya Kadhi
- Ushujaa – hakuogopa kuisimamia na kuisema haki hata kama itamtia matatani.

- Inasemekana aliwahi kufungwa kama vile alivyofungwa Shekhe wake, Sh. Ali b. Abdalla Naf'i

Ushujaa wa Sh. Muhammad Kassim Al-Maamiry

- Sh. Muhammad Kassim Al-Maamiry na Sh. Suleiman Ali Khamis Mazrui walifungwa (kama alivyofungwa Shekhe wao, Sh. Ali b. Abdalla Naf'i) kwa kusimamia haki:

- Alikuja bibi mmoja kushitaki kwa Sh. Al-Maamiry kuwa anateswa sana na mumewe na akaomba aachishwe

- Kama Sharia inavyohitaji huwezi kuhukumu kesi kwa kusikiza upande mmoja, kwa hivyo mume akaitwa kuhojiwa

- Bwana kwa kuwa anatoka katika ukoo wa kibepari uloshirikiana na Serikali ya Ukoloni wa Kiengereza alimtolea Shekhe ufidhuli na kumwambia kuwa hatomuacha, wala Kadhi hatoweza kufanya jambo lolote.

Ushujaa wa Sh. Muhammad Kassim Al-Maamiry - 2

- Masha'Allah! Sh. Muhammad Kassim Al-Maamiry alikuwa mtu wa hekima sana. Baada ya kushauriana na Sh. Suleiman Mazrui, mwanafunzi wake na Kadhi mdogo wa Mombasa, wakamshauri bibi hule avae vazi litakalo mshawishi mumewe ili amuone kama mtu ambae ametoka katika dini.
- Bibi alifuata ushauri, na bwana juu ya jeuri alizokuwa nazo, walakin Imani ya dini ilikuwepo japo kidogo. Ikawa hana budi ila kumuacha mkewe.
- Kwa machungu na jeuri alizokuwa nazo. Na kwa kutumia uhusiano wake na serikali ya kibepari, akawazunguka ma-Kadhi hao na kuwashtaki kuwa wamekula rushwa katika kesi hiyo.
- Serikali ya Ukoloni kwa kupenda kuwagawanya raia zake katika matapo mbali mbali, ili wazidi kuwaagandamiza, waliwahukumu Ma-Kadhi wote wawili na kuwafunga gerezani kwa muda.
- Sh. Muhammad Kassim Al-Maamiry na Sh. Suleiman b. Ali Mazrui wakaifuata Sunna ya Nabii Yusuf (A.S.), wakafungwa kama alivyofungwa Shekhe wao, Sh. Al b. Abdalla Naf'i Mazrui.

	Sh. Muhammad Kassim Al-Maamiry	Sh. Muhammad Kassim Mazrui
Amezaliwa	Mjuakale, Mombasa – 1266 A. H. (1850)	Mjuakale, Mombasa - 1912
Amekufa	Mombasa – 26 Mfungo Tatu 1372 (9 January 1910); amekufa na umri wa miaka 62	Mombasa – 1982; amekufa na umri wa miaka 70. **[Amepewa jina la Sh. M. K. Al-Maamiry]**
Kusoma kwake	• Ameanza kusoma kwa babaake, Sh. Kassim Al-Maamiry. • Baadae akaendelea masomo ya juu zaidi kwa Sh. Ali b. Abdalla b. Naf'i Mazrui	• Ameanza kusoma kwa Sh. Ahmad Muhammad Matano. • Baadae akendelea masomo ya juu zaidi kwa Sh. Al-Amin b. Ali b. Abdalla b. Naf'i Mazrui
Kazi za Dini	Darsa nyumbani kwake na nyengine Msikiti wa Basheikh/Mombasa	Darsa nyumbani kwake na nyengine Msikiti wa Mazrui/Mombasa
Kazi za Serikali	Kadhi na baadae Kadhi Mkubwa wa Mombasa	Kadhi wa Lamu, Malindi na baadae Kadhi Mkuu wa Kenya
Wanafunzi wake walokuwa Ma-Kadhi	Sh. Suleiman Ali Khamis Mazrui kama Kadhi wa Mombasa, na baadae akawa Kadhi Mkuu wa Kenya	Sh. Ali Mwenzagu kama Kadhi wa Mombasa; Sh. Ali Darani kama Kadhi wa Nairobi
Sifa Zake	Mwanchuoni aliyesifika na Ucha-Mngu na haiba kubwa	Mwanchuoni aliyesifika na Ucha-Mngu na haiba kubwa
Kuzikwa kwake	Katika makaburi ya Maamiry – Mgandini/Bondeni/Mombasa	Katika makaburi ya Mazrui – Ngomeni/Kibokoni/Mombasa

Sifa za Mwanachuoni

- **Kusema** na **kueneza ukweli** unaotokana na utafiti, uchambuzi na uelewa wake, kwa jamii bila kujali kama ukweli huo unawapendeza au unawaudhi baadhi ya watu au watu wote.
- **Kuwajibika kwa Umma**, yaani kuwa na **Wajibu-Jamii** (social responsibility). Mwanachuoni huwajibika kwa jamii sio kwa sababu **anashurutishwa** lakini kwa **hiari yake**, kutokana na uanazuoni wake, ndiyo **maana halisi** ya mwanachuoni.
  - Katika kutekeleza wajibu-jamii wake, mwanachuoni anaweza akajikuta yuko peke yake au katika kikundi kidogo sana cha watu ambao wanakubaliana naye.
  - Hashangiliwi wala hatuzwi; anachukiwa na kufedheheshwa; anatukanwa na kusingiziwa uongo na hata kutishwa.
  - Ndio maana mwanachuoni ambaye ana ujasiri wa kusema ukweli **anajipalilia makaa** na kuhatarisha usalama wake.
- Sifa hizi mbili zikiunganishwa na utaalamu na ustadi wa kisomi ndio kinazaa Mwanachuoni halisi wa aina ya Sh. Muhammad Kassim Al-Maamiry.

Kufa Na Mausio ya Sh. Muhammad Kassim Al-Maamiry

- Sh. Muhammad Kassim Al-Maamiry alikufa Mombasa – 26 Mfungo Tatu 1372, (9 January 1910).
- Sheikh aliusia kuwa kaburi lake **lisiwekwe** alama yoyote – hii ndio maana halijukani hasa kaburi lake lilipo katika maziara ya Maamiry.

***

Maalim Muhammad Abdalla Ghazali (1905-1959)

- Maalim Muhammad Abdalla Ghazali, jina maarufu – Maalim Ghazali alizaliwa mwaka 1905 na kufariki 1959.
- Maalim Ghazali ajulikana sana kwa kuanzisha Madrasatul Ghazali kwa kufuata ushauri wa Mwalimu wake, Sh. Al-Amin Mazrui.
- Sifa na Umuhimu mkubwa wa Madrasa hii ni kuwa **ndio Madrasa ya kwanza** ilofunguwa milango na kusomesha watoto wa kike na wakiume, wakati ambao ilikuwa ni haramu kuwasomesha watoto wa kike.
- Madrasa hii baada ya kuvuma sana, ilichukuliwa na Serikali ya Ukoloni na kukuzwa kuwa Arab Girls Primary School – ambayo sasa inaitwa Mbaraki Girls Primary School.
- Kwa hivyo sifa kubwa za Maalim Ghazali ni Madrasatul Ghazali.
- Ndugu yetu, Abdalla Ghazali ndie mwana wa Maalim Ghazali.

Waalimu Wa Maalim Ghazali

- **Bw. Ahmad Muhammad Matano**, akijulikana zaidi kwa jina la "Bwana Mzee“. Huyu pia alikuwa Mwalimu wa Sh. Muhammad Kassim Mazrui. Bwana Mzee ni babu yao Sh. Abdillahi Nassir, Ustadh Ahmad Nassir na Prof. Abdillatif Abdalla.
- **Syd. Hussein Kadri**
- **Sh. Said b. Ahmed Al-Kilindini –** aliwahi kuwa Kadhi wa Takaungu, Vanga na Moshi.
- **Sh. Al-Aufi –** babu yake Bw. Muhammad Naaman Musisi
- **Sh. Al-Amin b. Ali Mazrui (1891-1947) –** Huyu ndiye aliye wapa naswaha wanafunzi wake na wao waanzishe Darsa/Madrasa zao.
  - Naswaha hiyo ndiyo iliyo mshajiisha Maalim Ghazali kuanzisha Madrasatul Ghazal na Darsa za mjadala katika Msikiti wa Basheikh.
  - Maalim Ghazali alipokwenda kusoma kwa Sh. Al-Amin, alikuwa tayari ameshakua Msomi aloiva.

Kazi Za Maalim Ghazali

- Maalim Ghazali kama tulivyotangulia kusema, alifuata wasia wa Sh.Al-Amin na kuanzisha Madrasatul Ghazal.
- Madrasa hii ilivuma sana, ikavutia wanafunzi wa kiume na kike. Madrasa hii ndio ilokuwa chanzo cha Arab Girls School (Mbaraki Girls Primary School).
- Sh. Al-Amin kwa kuikuza Madrasatul Ghazal alimpeleka binti yake, Ma Nafisa, na kuwa mmoja kati ya walimu.
- Vile vile aliwaandikia mashairi ya kuwashajiisha wanafunzi wa kike, hasa ikifahamika kuwa wakati huo watoto wa kike walikuwa hawapewi nafasi ya kusoma. Wazee wengi wakiamini kuwa ni haramu kuwasomesha watoto wa kike.
- Utenzi huo walokuwa wakiimba wakati wa kufungia darasa, wakati wa kutoka, ukiitwa “Banati Zetu, Banati”

1. Naanda kwa Bismilahi Walhamdu Lilahi
Swala Llahu alaihi Muhammadi wasallama

2. Mewajibisha Rasuli Mwana mke na mvuli
Kutafuta kila hali Elimu pakuisoma

3. Kwa amali kuipinda Elimu hukuifunda
Ya kuswibu walotenda Haikuswihi fahamu

4. Abu Huraira Qala Kuifunda mas'ala
Hupita alfu swala Za suna zilizo njema

5. **Banati zetu banati Ni wake ni ummahati**
Haitengei hayati Ila wao kuwa wema

6. Tujipinde kuwaeya Kwa elimu na tabiya
Kazi za mikono pia Kuwafunda ni lazima

7. Vijana tuwatungeni Tangu wali matumboni
Hata kuja duniani Kwa ya swiha kuyandani

8. Wajibu wetu wazazi Vijana wakimaizi
Ni kuwafundisha kazi Na elimu wakasoma

9. Elimu ndio dafina Na kazi hukuza jina
Tusiwatupeni wana Wakawa kana bahima

10. Haya tuwafundeni Ya dunia na ya dini
Wana tusiwatupeni Ujinga wakaandama

11. Ni madhambi juu yetu Tuwatupapo wenetu
Ni ipi jawabu yetu Mbele ya Mola Karima

12. **Banati zetu banati Ni wake ni ummahati**
Haitengei hayati Ila wao kuwa wema

Sh. Muhammad Ahmad Bereki Al-Lamiy

- Jina Maarufu akijulikana kama Sheikh Bereky
- Sh. Bereky alizaliwa Lamu 1 April 1910 (20 Mfungo Sita 1328 A.H.) na kufa ….
- Alianza kusoma kwao Lamu kwa Sh. Abdalla b. Muhammad b. Omar Al-Khatib, Sayyid Ahmad Badawy, Kadhi Sayyid Abdalla b. Ahmad, Kadhi Sh. AbdulMajid b. Zahran na Mashekhe wengine wa Lamu.
- 29 April 1934 akahamia Mombasa na kuendeleza masomo zaidi kwa Sh. Al-Amin b. Ali Mazrui katika Msikiti wa Mazrui.

Sh. Muhammad Ahmad Bereki Al-Lamiy - 2

- Sh. Al-Amin aliwahi kumpa kazi ya u-Imam wa Msikiti wa Mazrui.
- Sh. Bereki aliweka Darsa zake katika Msikiti wa Mbaruku kwa miaka mingi. Darsa za Msikiti wa Mbaruku alirithiswa na Sheikhul Islam, Baadae akahamia Msikiti wa Azhar, Baghani wakati wa kujengwa upya Msikiti wa Mbaruku.
- Sh. Bereki alizalisha Wasomi wengi. Kati yao wakiwa:

- Sh. Abdurahman Al-Hatimy, Mjuakale/Mombasa
- Sh. Ali Mwenzagu alokuwa Kadhi wa Mombasa kwa miaka mingi
- Maalim Shee, Imam wa Masdid Noor, Bondeni
- Mwinyi Karama, Tabibu maarufu, Bondeni/Mombasa.

Maalim Muhammad Abdalla Ghazali (1905-1959)

- Maalim Muhammad Abdalla Ghazali, jina maarufu – Maalim Ghazali alizaliwa mwaka 1905 na kufariki 1959.
- Maalim Ghazali ajulikana sana kwa kuanzisha Madrasatul Ghazali kwa kufuata ushauri wa Mwalimu wake, Sh. Al-Amin Mazrui.
- Sifa na Umuhimu mkubwa wa Madrasa hii ni kuwa **ndio Madrasa ya kwanza** ilofunguwa milango na kusomesha watoto wa kike na wakiume, wakati ambao ilikuwa ni haramu kuwasomesha watoto wa kike.
- Madrasa hii baada ya kuvuma sana, ikachukuliwa na Serikali ya Ukoloni na kukuzwa kuwa Arab Girls Primary School – ambayo sasa inaitwa Mbaraki Girls Primary School.
- Kwa hivyo sifa kubwa za Maalim Ghazali ni Madrasatul Ghazali. Insha'Allah tutaizungumzia zaidi baadae.

Waalimu Wa Maalim Ghazali

- **Bw. Ahmad Muhammad Matano**, akijulikana zaidi kwa jina la "Bwana Mzee“. Huyu pia alikuwa Mwalimu wa Sh. Muhammad Kassim Mazrui. Bwana Mzee ni babu yao Sh. Abdillahi Nassir, Ustadh Ahmad Nassir na Prof. Abdillatif Abdalla.
- **Syd. Hussein Kadri**
- **Sh. Said b. Ahmed Al-Kilindini –** aliwahi kuwa Kadhi wa Takaungu, Vanga na Moshi.
- **Sh. Al-Aufi –** babu yake Bw. Muhammad Naaman Musisi
- **Sh. Al-Amin b. Ali Mazrui (1891-1947) –** Huyu ndiye aliye wapa naswaha wanafunzi wake na wao waanzishe Darsa/Madrasa zao.
  - Naswaha hiyo ndiyo iliyo mshajiisha Maalim Ghazali kuanzisha Madrasatul Ghazal na Darsa za mjadala katika Msikiti wa Basheikh.
  - Maalim Ghazali alipokwenda kusoma kwa Sh. Al-Amin alikuwa tayari ameshakua Msomi aloiva.

Sh. Muhammad Ahmad Bereki Al-Lamiy

- Jina Maarufu akijulikana kama Sheikh Bereky
- Sh. Bereki alizaliwa Lamu 1 April 1910 (20 Mfungo Sita 1328 A.H.) na kufa ….
- Alianza kusoma kwao Lamu kwa Sh. Abdalla b. Muhammad b. Omar Al-Khatib, Sayyid Ahmad Badawy, Kadhi Sayyid Abdalla b. Ahmad, Kadhi Sh. AbdulMajid b. Zahran na Mashekhe wengine wa Lamu.
- 29 April 1934 akahamia Mombasa na kuendeleza masomo zaidi kwa Sh. Al-Amin b. Ali Mazrui katika Msikiti wa Mazrui.
- Sh. Al-Amin aliwahi kumpa kazi ya u-Imam wa Msikiti wa Mazrui.
- Sh. Bereki aliweka Darsa zake katika Msikiti wa Mbaruku kwa miaka mingi. Baadae akahamia Msikiti wa Azhar, Baghani wakati wa kujengwa upya kwa Msikiti wa Mbaruku.

Maalim Said b. Ahmad Al-Kumri

- Maalim Said ni mzaliwa wa Mombasa 14 Mfungo Saba 1333 Hijria, sawa na March 1915.
- Maalim Said alikuwa mwanafunzi wa Sh. Al-Amin Mazrui. Namna alivyokuwa akipendwa mwanafunzi huyu, Sh. Al-Amin akamfanya ndiye mwenziwe katika safari zake hasa za Tanganyika.
- Maalim Said alianza kupewa majukumu ya U-Imam na kuwa Khatibu na kuswalisha swala ya Ijumaa kutoka 25 September 1937.
- Katika jumla ya kazi alizojitolea nazo Maalim Said ni kwenda kuwatembelea na kuwapa waadhi Wafungwa ndani ya Jela kuanzia 20 Otcober 1945.
- Maalim Said alianza kutoa waadhi katika Sauti ya Mvita kuanzia 24 March 1952. Alikuwa na kipindi chake maalum kikiitwa “Kulla Sual in Jawab!”

Maalim Said b. Ahmad Al-Kumri

- Tulipo mzungumza Sheikh Al-Amin Mazrui 24 December 2012, tulihadithia safari ya Sh. Al-Amin ya kwenda Moshi, Tanganyika ili akawakabili Makadiani katika Ngome yao.
- Safari hii, Sh. Al-Amin alifuatana na Maalim Said akiwa ndiye msaidizi wake na kupewa mikoba ya namna ya kufanya Da’awa.
- Makadiani walipopata habari ya safari ya Sh. Al-Amin, wakaazimia kumuua.
- Watu wema hupata hifadhi ya Allah. Kwani walipokuwa Tanga kwa Sh.

	Sh. Muhammad Kassim Al-Maamiry	Sh. Muhammad Ahmad Bereki Al-Lamiy
Tarehe za Kuzaliwa	**1850**	**1 April 1910**
Tarehe za Kufa	9 January **1910**	
Mahali pa Kuzaliwa	**Mjuakale**, Mombasa	Lamu
Mahali pa Kufa, Na pa Kuzikwa	Mjuakale, Mombasa Makaburi ya Maamiry, **Mgandini**, Bondeni, Mombasa	Mombasa
Kusoma Kwao	Ameanza kwa babaake, Sh. Kassim na kwa Sh. Ali b. Abdalla Naf'i Mazrui	Ameanza kusoma kwao Lamu kwa Sh. Abdalla Khatib, Syd Ahmad Badawy n.k. Baadae akenda kusoma kwa Sh. Al-Amin Mazrui
Kazi Walizozifanya	- Aliendeleza Darsa za Sh. Ali b. Abdalla Naf'i Msikiti Basheikh - Kadhi Mkumbwa wa Mombasa	- Alipelekwa kusomesha Vanga - Aliendeleza Darsa za Sheikhul Islam, Sayyid Abdurahman Saggaf (Mwinyi Abudu) Msikiti wa Mbaruku
Baadhi ya Athari Walizoacha	- Wanafunzi wengi Maulamaa - Hukumu za ki-Sharia zinazotumia kama kiegezo	- Wanafunzi wengi kati yao wakiwa ma Kadhi, Waalimu na ma-Imam wa Misikiti mbalimbali.

	Maalim Said b. Ahmad Al-Kumry	Maalim Muhammad Abdalla Ghazaly
Tarehe za Kuzaliwa	March **1915**	**1905**
Tarehe za Kufa		**1959**
Mahali pa Kuzaliwa	Mombasa	Mombasa
Mahali pa Kufa, Na pa Kuzikwa	Mombasa	Mombasa
Kusoma Kwao	Amesoma kwa Sh. Al-Amin Mazrui	Amesoma kwa Waalimu kadha kabla ya kwenda kusoma kwa Sh. Al-Amin
Kazi Walizozifanya	• Khatibu na Imam wa Ijumaa • Kutembelea/kuwausia Wafungwa • Kipindi cha “Kulla sual ni jawab” katika Sauti ya Mvita	• Kusomesha Madrasatul Ghazali • Aliweka Darsa Msikiti wa Basheikh
Baadhi ya Athari Walizoacha	• Kuwatembelea na kuwapa nasaha wafungwa katika Majela • Mawaidha katika Radio	• Kuwafungulia milango ya Masomo ya watoto wa kike kwa msukumo wa Sh.Al-Amin

Jee ni Mafunzo Gani Tunayoweza Kujifunza kutoka kwa Wazee Wetu Hawa Wane

- Wazee ndio **RUWAZA** ya kwanza ya watoto wao

  - **“Umleavyo ndivyo akuwavyo”**

- Sh. Kassim Al-Maamiry alikuwa kiigizo chema cha mwanawe

  - Sh. Muhammad Kassim Al-Maamiry alilelewa na mzee wake na kuanza masomo yake chini ya mzee wake.

- Wazee waweza **kuwajenga** au **kuwabomoa** watoto wao

  - Alhamdu Lillah! Sh. Kassim **alimjenga** mwanawe na la ajabu ni kuwa baba akarudi kuwa mwanafunzi wa mwanawe baada ya Sh. Muhammad Kassim kuwa Alim.

Jee ni Mafunzo Gani Tunayoweza Kujifunza kutoka kwa Wazee Wetu Hawa Wane

- Maalim Said alichukua jukumu la kuwafuata Wafungwa katika jitihada yake katika Da’wa. Hivi ndivyo alivyotuusia Mtume (S.A.W.) kuwa tuufikishe ujumbe wa Dini japo kwa Aya moja tu.
- Maalim Ghazali alichukua jukumu la kuwafungulia milango ya Masomo watoto wa Kike. Leo Alhamdu Lillah, Dada na Binti zetu ndio wenye kufanya makazi na kuwasitiri wazee wao. Sikitiko ni kuwa watoto wa Kiume wanarudi nyuma na kushindwa na dada zao.
- Sh. Bereki aliziimarisha Darsa za Misikitini kama walivyofanya Mashekhe wake na kuihuisha Misikiti ikawa “Centre of Excellence”

Sh. Muhammad Kassim Al-Maamiry
(1850-1910)

Sh. Suleiman b. Ali Mazrui
(1867–1937)

Maalim Ghazali

Sh. Bereki

Maalim Said

Bibliography

- *Sh. Abdalla Swaleh Farsy - "Baadhi ya Wanavyuoni wa Kishafi wa Mashariki ya Afrika" – Chapa ya Kwanza 1972*
- *Ustadh Harith Swaleh – Interview 6/6/2014*
- *Maalim Saggaf – Interviews 14/2/2014 & 6/6/2014*
- *Mzee Rashid Abdalla Mazrui – Interviews Takaungu 13/2/2014 & 5/6/2014*
- *Salim Muhsin Maamiry – Interview 4/8/2014 & 25/11/2014*